

СЕРГІЙ ДАРІЙЧУК,

кандидат педагогічних наук, доцент

(Україна, Чернівці, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,

вул. Коцюбинського, 2)

SERGIY DARIICHUK,

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

(Ukraine, Chernivtsi, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,

Kotsiubynskoho St., 2)

ORCID: [0000-0001-8089-1293](https://orcid.org/0000-0001-8089-1293)

Інтеграція фізичної активності та психосоціальної підтримки в сучасний освітній простір: аналіз ефективності міжнародної програми «Game Connect»

Integration of Physical Activity and Psychosocial Support into the Modern Educational Space: an Analysis of the International «Game Connect» Program Effectiveness

У статті теоретично обґрунтовано та практично проаналізовано педагогічний потенціал фізичної культури в системі міжнародних соціально-освітніх проєктів на прикладі діяльності фонду AVSI та програми «Game Connect». Висвітлено стратегічний перехід від традиційних методів фізичного виховання до моделі «спорту заради захисту», де рухова активність виступає фундаментальним інструментом психосоціальної підтримки (МНПСС) молоді в кризових умовах. Особливу увагу приділено структурі 12-тижневого ігрового циклу, спрямованого на формування ключових життєвих навичок, таких як резильєнтність, асертивна комунікація та стресостійкість. На основі аналізу емпіричних даних доведено ефективність інтегрованого підходу у зниженні симптомів тривоги та депресії серед переміщеної молоді. Визначено перспективи адаптації міжнародного досвіду «активного дизайну» в освітній простір України, зокрема через розвиток безпечних зон в укриттях та мережі цифрових навчальних центрів для забезпечення декомпресії та соціальної інклюзії дітей у воєнний період.

Ключові слова: *фізична культура, психосоціальна підтримка (МНПСС), соціально-освітні проєкти, AVSI Foundation, Game Connect, спорт заради розвитку, життєві навички, інклюзія, активний дизайн освіти.*

The article substantiates the theoretical foundations and analyzes the practical outcomes of the pedagogical potential of physical culture within international socio-educational projects. The research focuses on the strategic shift from traditional physical education paradigms toward the «Sport for Protection» model, where movement-based activities serve as a fundamental tool for Mental Health and Psychosocial Support (MHPSS). The study investigates the activities of the AVSI Foundation and the «Game Connect» consortium (including Right To Play, War Child Holland, and Youth Alive) as a benchmark for systematic social change.

The author details the structure of the 12-week «Game Connect» curriculum, which integrates 13 categories of essential life skills, such as resilience, assertive communication, stress management, and conflict resolution. Based on the analysis of empirical data from randomized controlled trials, the article demonstrates the high efficiency of the program, specifically an 89% reduction in anxiety and depression symptoms among displaced youth. The study highlights that in the «Game Connect» methodology, health and well-being are viewed not as isolated goals but as integrated results of holistic education and «active design». Special attention is paid to the adaptation of international best practices to the current educational context of Ukraine. The author argues for the implementation of «Safe Spaces» and «Digital Learning Centres» as well as the use of adapted shelters for active play during emergencies. The findings emphasize the need for a new professional profile for physical education teachers, requiring competencies in MHPSS and trauma-informed pedagogy. The article concludes that investing in movement-based psychosocial interventions is crucial for the social inclusion and rehabilitation of children and youth affected by military conflicts, providing a sustainable framework for the «New Ukrainian School» reform.

Keywords: *physical education, psychosocial support (MHPSS), socio-educational projects, AVSI Foundation, Game Connect, Sport for Development, life skills, social inclusion, trauma-informed pedagogy (PTSD), active design of education.*

Вступ / Introduction. У сучасному глобалізованому світі, позначеному зростанням кількості збройних конфліктів, вимушеної міграції та гуманітарних криз, традиційна педагогічна парадигма фізичного виховання зазнає суттєвої трансформації. Фізична культура і спорт перестають розглядатися виключно як засоби фізичного розвитку чи спортивних досягнень, натомість вони стають потужним інструментом соціальної терапії та інклюзії. Теоретичне осмислення та практична реалізація педагогічного потенціалу рухової активності в системі міжнародних соціально-освітніх проєктів набуває особливої актуальності, оскільки дозволяє вирішувати комплексні завдання з відновлення ментального здоров'я та захисту гідності людини в екстремальних умовах (Цибанюк О., 2022, с. 13).

Мета та завдання / Aim and Tasks. Метою даної роботи є аналіз теоретичних засад та практичного досвіду реалізації педагогічного потенціалу фізичної культури в межах міжнародної програми «Game Connect» (під егідою консорціуму AVSI, Right To Play та інших партнерів). Особлива увага приділяється методології «спорту заради захисту» та її адаптації до актуальних викликів освітнього простору України, зокрема в контексті організації активної діяльності в умовах воєнного стану та прифронтових зон.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: розкрити стратегічні напрями діяльності AVSI Foundation у сфері освіти та захисту дітей через призму Цілей сталого розвитку ООН; дослідити зміст та структуру програми «Game Connect», виокремивши ключові ігрові модулі, спрямовані на формування життєвих навичок; проаналізувати результативність використання рухової активності у зниженні рівнів тривожності та депресії серед переміщеної молоді.

Методи / Methods. Для розв'язання поставлених завдань використано комплекс взаємодоповнюючих методів наукового дослідження. Теоретичні – аналіз та синтез наукової літератури та офіційних звітів AVSI Foundation (2024–2026 pp.) для визначення концептуальних засад «активного дизайну» та «цілісної освіти», компаративний аналіз для порівняння підходів до організації фізичного виховання у стабільних та надзвичайних (кризових) контекстах, узагальнення досвіду впровадження програми «Game Connect» в різних географічних регіонах. Емпіричні – кейс-стаді: детальний розгляд проєкту як моделі системного соціального впливу, аналіз педагогічного досвіду.

Результати / Results. У сучасному глобалізованому світі провідні міжнародні гуманітарні фонди дедалі частіше відмовляються від ізольованих дій на користь стратегічного партнерства, об'єднуючи свій фінансовий потенціал та унікальну експертизу для створення системних соціальних змін. Така консолідація зусиль дозволяє реалізовувати масштабні програми, що забезпечують комплексний підхід до захисту прав людини, інклюзії та сталого розвитку в найскладніших кризових контекстах. Яскравим прикладом такого синергетичного підходу є проєкт «Game Connect» – флагманська ініціатива у сфері «Спорт заради розвитку» (Sport for Development), яка реалізується потужним консорціумом організацій під стратегічним керівництвом AVSI Foundation у партнерстві з Right To Play, War Child Holland та Youth Alive.

Розглянемо мету, завдання та зміст діяльності основного партнера. AVSI Foundation, громадська організація, зареєстрована у Списку італійських організацій громадянського суспільства, яка реалізує проєкти розвитку та гуманітарної допомоги з 1972 р., охопивши на даний момент понад 4 мільйони людей у 41 країні (We carry out..., n/d).

З метою повноцінної презентації власної роботи по всьому світу AVSI впровадила багатовимірну тематичну класифікацію своїх заходів. Для кожного проєкту (на даний час їх 300) визначається основний сектор діяльності, але завжди можна поєднати проєкт з іншими секторами та їхніми підсекторами. Аналізуючи сайт організації визначаємо 11 основних секторів діяльності – освіта, захист дітей, створення робочих місць, сільське господарство та продовольча безпека, проблеми здоров'я, права людини, демократія та мир тощо. Використані ресурси за всіма секторами діяльності представлені в табл.1.

Таблиця 1

**Використані ресурси за всіма секторами діяльності AVSI Foundation,
(% від загальної суми)**

№	Сектори діяльності	Використані ресурси
	Освіта	20%
	Захист дітей	6%
	Засоби до існування, економічне зміцнення, професійна підготовка та створення робочих місць	29%
	Сільське господарство та продовольча безпека	18%
	Енергія	6%
	Навколишнє середовище	1%
	Сталий розвиток міст	3%

	Харчування	2%
	Здоров'я	6%

Також було визначено деякі міжгалузеві сфери, пов'язані з поточною політикою, яка має найбільше значення. У соціальному звіті організації дані ілюструють розподіл проектів за їхніми основними секторами діяльності та сферами політики. Так, 76% фінансових ресурсів розподілені на розширення прав і можливостей жінок, 54% – вирішення проблеми зміни клімату, 45% для реагування на надзвичайні ситуації й 42% – проблеми міграції (We carry out..., n/d).

Прямими бенефіціарами AVSI Foundation є 4 071 523 осіб з усього світу, сукупний дохід, включаючи надзвичайні доходи 111 722 947. Координаторами по роботі з донорами стали UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) – дитячий фонд ООН, UN Women (United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women) Організації Об'єднаних Націй з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок; ILO (International Labour Organization) – Міжнародна організація праці, UN Habitat – програма ООН по населеним пунктам, FAO – продовольча та сільськогосподарська організація ООН, IFAD – Міжнародний фонд сільськогосподарського розвитку, Європейській Союз, ENI S.p.A. – італійська енергетична компанія з штаб квартирою в м. Рим, GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) Німецьке товариство міжнародного співробітництва, EnDev (Energising Development) – міжнародна флагманська програма уряд Нідерландів та Німеччини із забезпечення доступу до енергії, AFDB (The African Development Bank Group) – Африканський банк розвитку, MASE (Program to Promote Regional Maritime Security) – програма сприяння регіональній морській безпеці, GPE (Global Partnership for Educational) – найбільший світовий фонд, що займається трансформацією освіти в країнах з низьким рівнем доходу тощо.

На даний час організація реалізує 170 проектів у Африці, 60 – у Латинській Америці та Карибському басейні, 52 – в країнах Близького Сходу, 13 в Азії та 60 в Європі (див. рис. 1).

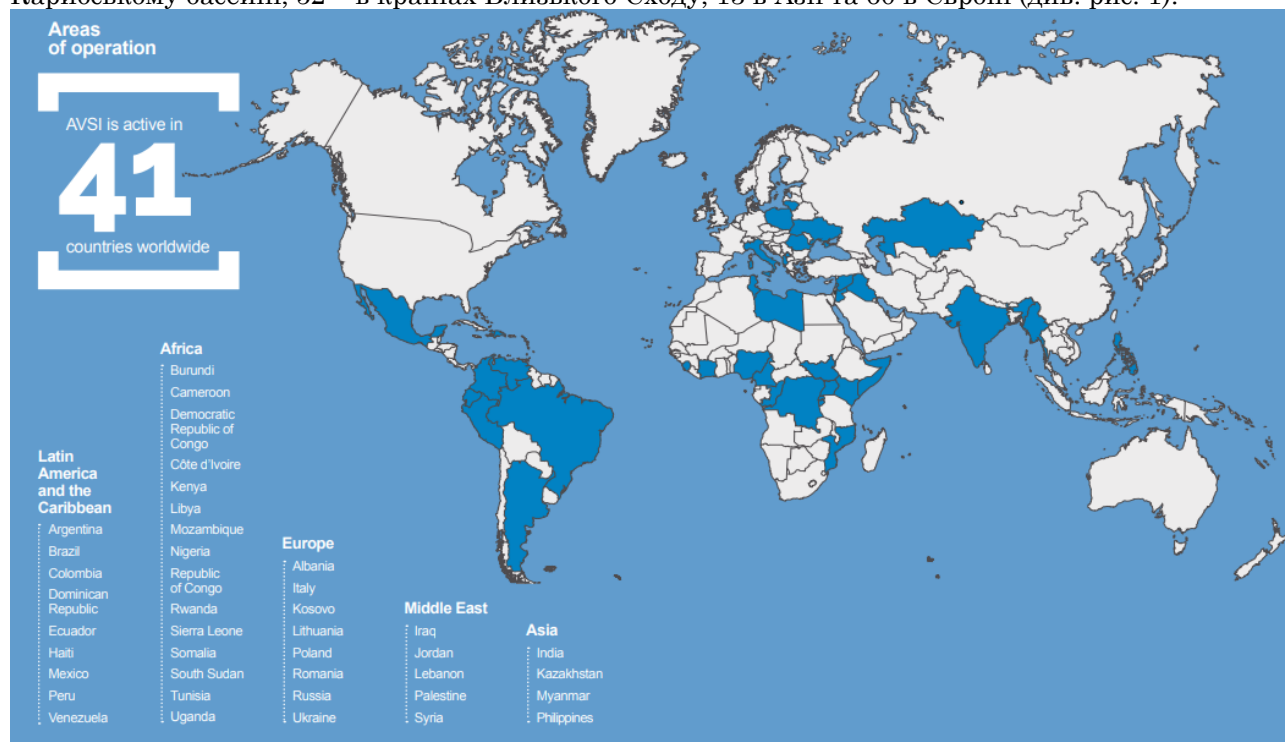

Рис. 1 Географія реалізації проектів AVSI Foundation

Зміст річного звіту AVSI 2024 зосередився на стратегічних напрямках «Освіта» та «Спорт і фізична активність», виокремивши стратегічним пріоритетом №1 цілісну освіту. AVSI розглядає освіту не просто як передачу знань, а як «освітню пригоду», що ставить дитину в центр подій. Ключовою тезою стає «Освіта – це шлях до свободи та відновлення гідності, особливо в контекстах конфліктів» (Action for peace, 2024).

Ключові показники діяльності фонду в освіті в 2024 р. засвідчили – понад 814 000 дітей та підлітків отримали доступ до освітніх послуг, 15 400 освітян пройшли курси підвищення кваліфікації та психосоціальної підтримки, відновлено або обладнано понад 450 шкіл та освітніх центрів, зокрема в Україні.

Окремим напрямком діяльності AVSI Foundation стало уможливлення освіти в умовах

надзвичайних ситуацій (Education in Emergencies). Так, створення тимчасових навчальних просторів для біженців та внутрішньо переміщених осіб в Україні це реалізується через мережу «Цифрових навчальних центрів» (Digital Learning Centres), що дозволяють дітям продовжувати навчання за українською програмою навіть у прифронтових зонах.

Реалізовані програми надолуження знань (Catch-up classes) для дітей, які пропустили школу через війну або бідність, понад 25 000 дітей отримують індивідуальну підтримку, що покриває витрати на форму, підручники та харчування (Action for peace, 2024, с. 11).

У звіті 2024 р. фізична активність виділена як критично важливий інструмент психосоціального відновлення (MHPSS) та соціальної згуртованості.

AVSI використовує як терапевтичний інструмент, у термінології AVSI «physical activity» майже завжди йде в парі з «well-being» (добробут/благополуччя) «good health» (високий рівень здоров'я).

Згідно кольорового графіку річного звіту AVSI за 2024 р. внесок організації у досягнення Цілей сталого розвитку, зокрема 216 проєктів – Ціль 4 «Якісна освіта» підкреслюють фокус на освітніх ініціативах, 143 проєкти – Ціль сталого розвитку №3 «Міцне здоров'я та благополуччя» (див. рис. 2).

Ці проєкти зазвичай охоплюють такі сфери як психічне здоров'я та психосоціальна підтримка (MHPSS) – «Game Connect» безпосередньо працюють на цю ціль, використовуючи спорт для зниження рівня стресу та депресії; гігієна та санітарія (WASH) – профілактика інфекційних захворювань через забезпечення громад чистою водою та навчання правилам гігієни («кільце» Здоров'я у програмі «5 Rings»).

Рис. 2 Кількість проєктів, що реалізуються AVSI Foundation задля досягнення Цілей сталого розвитку (2024 р.)

Хоча цифра 143 є значною, вона менша за показники в освіті (216) чи розбудові миру (242). Це пояснюється тим, що AVSI розглядає здоров'я як інтегрований результат. Тобто, коли дитина ходить до безпечної школи і грає в розвивальні ігри, її загальне благополуччя покращується автоматично.

Ця інфографіка демонструє масштаб діяльності організації – загалом це сотні проєктів у всьому світі, де найбільша увага приділяється правосуддю, освіті та соціальному захисту.

Проєкт «Driving Change» у діяльності AVSI відображає стратегічний перехід організації від надання прямої допомоги до системного впливу на досягнення Цілей сталого розвитку ООН до 2030 р. Цікавим для дослідження визначаємо антропоцентричний підхід – організація

використовує три основні важелі для стимулювання змін:

- дані як інструмент – збір та аналіз польових даних для доведення ефективності методів (наприклад, як спорт у проєкті Game Connect реально знижує рівень депресії серед біженців);
- партнерство з приватним сектором – залучення бізнесу не просто як донорів, а як партнерів у створенні робочих місць та стійких ланцюгів постачання;
- адвокація на основі досвіду – перенесення успішних локальних моделей на рівень національних стратегій через діалог з урядами та міжнародними інституціями [там само, с. 32].

Game Connect – це масштабна програма з надання ментальної та психосоціальної підтримки (MHPSS) через спорт. Проєкт орієнтований на молодих біженців (віком 15–24 роки) та вразливу молодь із приймаючих громад.

Щоб вирішити нагальну кризу здоров'я серед 265 000 переміщеної молоді, що проживала в окрузі Аджумані (Уганда), Олімпійський фонд біженців у 2020 р. запустив Game Connect, програму «Спорт заради психічного здоров'я». Метою програми стало покращення психічного здоров'я та психосоціального благополуччя переміщеної молоді віком від 15 до 24 років та їхніх колег з приймаючої громади за допомогою структурованих спортивних заходів.

Перший трирічний етап програми, який тривав з 2020 по 2023 рр., залучив 11 761 молоді з округів Кампали, Аджумані, Кікуубе, Ламво через структуровані спортивні заняття, підтримку психічного здоров'я та навчання життєвим навичкам. Згідно з зовнішнім оцінюванням, опублікованим Університетом Макерере, кількість молоді, яка повідомляла про симптоми тривоги та депресії, зменшилася на 89% після участі в етапі програми (Helping Refugee Youth..., n/d, p. 84–91).

Другий, тривав з 2024 р. до 2026 р. та базувався на досвіді першого етапу й роботи над помилками. Програма демонструвала, як заняття спортом можуть допомогти молоді зменшити тривожність, сприяти формуванню соціальної згуртованості та надати молодим людям інструменти для задоволення їхніх психосоціальних потреб. Другий етап програми також включав компоненти фінансової грамотності та навичок працевлаштування (Helping Refugee Youth..., n/d).

Поточний етап програми (2026–2030 рр.) спрямований на розширення охоплення програми та акцентований на інклюзивності психічного здоров'я для дівчат та молоді з інвалідністю. Крім того, значна увага приділяється активізації участі громади, де батьки, вчителі та місцеві лідери відіграють життєво важливу роль у розвитку програми. Спортивні турніри об'єднують приймаючі громади та громади біженців, сприяючи взаємодії та зменшуючи стигму з метою створення гармонійного середовища.

Був розроблений посібник для фасилітатора, що включав 63 спортивні заходи/ігри, організовані в 12-тижневому циклі за 13 категоріями життєвих навичок та описом ігрових активностей (короткий зміст див. у табл. 2).

Таблиця 2

Перелік ігрових модулів та життєвих навичок програми Game Connect

Тиждень	Тема / Життєва навичка	Опис ігрової активності
1	Побудова команди та довіра	Ігри на знайомство, встановлення групових правил.
2	Ефективна комунікація	Вправи на вербальну та невербальну передачу інформації в русі.
3	Розуміння та вираження емоцій	Активності, що допомагають ідентифікувати власні почуття.
4	Співпереживання (Емпатія)	Рольові ігри в межах спортивних вправ для розуміння позиції іншого.
5	Управління стресом	Дихальні вправи, інтегровані в ігри низької інтенсивності.
6	Критичне мислення	Стратегічні ігри, де успіх залежить від аналізу дій суперника.
7	Вирішення проблем	Командні квести, що вимагають спільного пошуку рішень.
8	Прийняття рішень	Ситуативні ігри з обмеженим часом на вибір дії.
9	Вирішення конфліктів	Ігри, що моделюють суперечливі ситуації на полі та способи їх мирного врегулювання.
10	Впевненість у собі	Вправи на лідерство та індивідуальні досягнення.
11	Стійкість (Резильєнтність)	Подолання перешкод та вміння програвати з гідністю.
12	Планування майбутнього	Фінальна гра на закріплення навичок та постановку особистих цілей.

Кожне заняття мало на меті реалізувати щонайменше одну життєву навичку. Таким чином, загалом протягом 16 тижнів було організовано 13 занять тривалістю 2 години за умови проведення

у безпечному просторі. Критерії оцінки безпеки включали близькість до населених пунктів, доступність, наявність водопостачання, санітарії та гігієнічних засобів тощо.

Груп, що формувалися на основі ключових об'єднуючих ознак, зокрема вік (15-19; 20-24), молоді матері, молодь, яка навчається та не навчається тощо склалися в середньому з 25 молодих людей. Крім того, розподіл був інклюзивним, включаючи осіб з інвалідністю.

Нажаль, повного переліку ігор та вправ нами не віднайдено, проте можемо навести приклади ігор. Так, для формування громадянської позиції та відповідальності, зокрема використовувалась гра «Маркування» («Marking game»), «Поплавок» («Floater»), для формування навички вирішення конфліктів – «Assertive, passive, aggressive» (Helping Refugee Youth..., n/d).

У контексті програми Game Connect ці терміни описують три типи поведінки та стилі комунікації, які учасники вчать розрізняти для ефективного вирішення конфліктів. Де пасивний – це нездатність висловити свої потреби чи захистити права, агресивний – захист своїх інтересів шляхом порушення прав інших, а асертивний – це здатність відкрито й впевнено заявляти про свої почуття та межі, поважаючи при цьому співрозмовника.

Крім того, з метою подолання емоцій та стресу використовувались ігри та вправи «Ей, ти!» (Hey you), «Надування кульки» (Blow the balloon); формування навички прийняття рішень та вирішення проблем – «Стратегічні паузи», «Воротар у русі».

Основні ігрові завдання, що використовуються в програмі, були надані організацією «Право на гру» (Right To Play).

Тренери програми повинні були мати освіту в сфері спорту або соціальної роботи, досвід керівництва спортивними або молодіжними заходами, а також базові навички англійської мови та цифрової грамотності та здатність розмовляти рідною та/або іншими розмовними мовами в регіоні їхньої діяльності. Вони пройшли навчання під час інтенсивного 8 денного навчального семінару, що охопив теоретичні та практичні основи впровадження рухової активності, психологічної допомоги, «олімпійських цінностей в контексті «Спорту заради захисту». Створено програму самодопомоги тренерів, організовано систематичні курси підвищення кваліфікації. Навчальна програма була протестована протягом одного року, після чого учасники, батьки та опікуни, тренери та інші зацікавлені сторони надали відгуки, після чого було покращено культурну чутливість програми, включаючи заходи, впізнавані як для приймаючих, так і для переміщених громад (Latimer K., et al, 2025).

Завдяки офіційним візитам додому тренери мали можливість зустрітися з батьками та опікунами, зменшуючи бар'єри для доступу та вирішуючи питання захисту дітей.

Окрім 13 спортивних сесій задля захисту, під час цього дослідження в районі Ламво було організовано 1 одноденний масовий спортивний захід (Latimer K., et al, 2025, p. 84–91).

Окрім регулярного спортивного наставництва та тренувань, молодь брала участь у щотижневих сесіях з психічного здоров'я, присвячених емоційній стійкості, зняттю стресу та зміцненню впевненості.

На переконання організаторів, Game Connect – це перша програма такого роду, яка пройшла рандомізоване контрольоване дослідження задля оцінки ефективності використання рухової та активної діяльності в напрямі «кількісно зменшити симптоми депресії та тривоги» (Helping Refugee Youth..., n/d).

Програма співпрацює з новими партнерами, включаючи організації громадянського суспільства та школи, для посилення адвокації та утвердження спорту як ключового компонента підтримки психічного здоров'я в освітніх закладах. Розвиток співпраці з Олімпійським комітетом Уганди має на меті зв'язати учасників програми зі спортивними федераціями та професійним тренерським складом для підвищення якості та реалізації кожної спортивної програми (Helping Refugee Youth..., n/d).

Реалізація кейсів Game Connect та Refugee Coach2Coach є переконливим доказом того, що для консорціуму AVSI та Right To Play спорт став не просто елементом дозвілля, а фундаментальним інструментом «руху змін» у напрямі миру, справедливості та соціальної стійкості. Інтегруючи фізичну активність як базовий елемент подолання ПТСР та впроваджуючи методику «спорту заради захисту» через навчання вчителів і розбудову інклюзивної інфраструктури, проекти створюють життєздатну екосистему для відновлення психічного здоров'я молоді в зонах конфліктів. Особливої ваги цей підхід набуває в Україні, де адаптація укриттів під зони активної гри та організація декомпресійних таборів для понад 5 000 дітей демонструють унікальну гнучкість гуманітарного реагування. Таким чином, Game Connect перетворює гру на дієвий механізм реінтеграції та захисту людської гідності, доводячи, що інвестиції в «активний дизайн» освіти є ключем до сталого майбутнього громад навіть у найскладніших кризових умовах.

Обговорення / Discussion. Результати проведеного аналізу діяльності міжнародного консорціуму під керівництвом AVSI Foundation та практичної реалізації програми «Game Connect»

підтверджують гіпотезу про те, що фізична культура в сучасному гуманітарному просторі трансформується з суто рекреаційного інструменту в потужний метод психосоціальної реабілітації.

Ключовим аспектом обговорення є доведена висока ефективність поєднання рухової активності з розвитком життєвих навичок. Дані зовнішнього оцінювання Університету Макерере, які зафіксували зниження симптомів тривоги та депресії на 89% серед учасників першого етапу «Game Connect», корелюють із сучасними теоріями нейропластичності та психології стресу. На відміну від традиційних методів фізичного виховання, орієнтованих на спортивні досягнення, модель «психосоціального спорту» фокусується на створенні «безпечного простору». Це дозволяє молоді, яка пережила травматичні події (біженці в Уганді чи ВПО в Україні), відновити відчуття контролю над власним тілом та соціальними взаємодіями.

Досвід підготовки тренерів у межах програми «Game Connect» підкреслює необхідність трансформації професійного профілю вчителя фізичної культури. Сучасний фахівець повинен володіти не лише методикою викладання спортивних дисциплін, а й базовими навичками МНПСС (психічного здоров'я та психосоціальної підтримки), знати принципи «олімпійських цінностей заради захисту» та володіти техніками деескалації конфліктів через гру.

Аналіз структури проєктів AVSI (216 проєктів в освіті проти 143 у сфері здоров'я) підтверджує антропоцентричну модель організації. Здоров'я та благополуччя розглядаються не як окрема мета, а як похідна від якісної освіти та безпечного соціального середовища. Спорт у цій ієрархії виступає «єднуючою тканиною», що дозволяє інтегрувати молодь з різним досвідом (біженців та приймаючі громади) у єдиний простір взаємодії, нівелюючи стигму та соціальну дистанцію.

Попри вражаючі кількісні показники, залишається відкритим питання довгострокової стійкості (sustainability) таких програм після завершення фінансування міжнародними донорами.

Висновки / Conclusions. Узагальнення результатів дослідження діяльності міжнародного консорціуму під егідою AVSI Foundation та аналіз імплементації програми «Game Connect» дозволили наголосити на трансформації парадигми фізичного виховання. Доведено, що в умовах сучасних глобальних криз фізична культура еволюціонує від суто оздоровчої та спортивної дисципліни до стратегічного інструменту психосоціальної реабілітації та захисту прав людини (Sport for Protection). Програма «Game Connect» демонструє, що структурована рухова активність, інтегрована в систему ментальної підтримки (МНПСС), здатна на 89% знижувати показники тривожності та депресії у молоді, що перебуває в екстремальних умовах (біженці, ВПО).

Успішність гуманітарних ініціатив забезпечується консолідацією ресурсів провідних фондів (AVSI, Right To Play, War Child Holland) та застосуванням принципу «цілісної освіти». У цій моделі фізична активність не є ізольованим процесом, а виступає «єднуючою тканиною», що забезпечує одночасне досягнення цілей у секторах якісної освіти, міцного здоров'я та миру.

Розроблений 12-тижневий ігровий цикл, що охоплює 13 категорій життєвих навичок (від асертивної комунікації до резильєнтності), є дієвою педагогічною моделлю соціалізації. Використання специфічних ігрових модулів («Маркування», «Поплавок», «Стратегічні паузи») дозволяє учасникам не лише покращувати фізичну координацію, а й опановувати алгоритми вирішення конфліктів та емоційної саморегуляції, що є критично важливим для інклюзії вразливих груп.

Досвід підготовки тренерів у межах проєкту актуалізує необхідність оновлення освітніх програм для вчителів фізичної культури та соціальних працівників. Сучасний фахівець має володіти міждисциплінарними компетенціями на стику спортивної педагогіки та клінічної психології, бути здатним до роботи в умовах «освіти в надзвичайних ситуаціях», зокрема в укриттях та прифронтових зонах.

Адаптація досвіду «Game Connect» є надзвичайно актуальною для вітчизняного освітнього простору. Створення безпечних просторів, розвиток мережі цифрових навчальних центрів та впровадження активного дизайну в закладах освіти (зокрема через облаштування активних зон в укриттях) є ключовими факторами подолання наслідків ПТСР у дітей. Подальші дослідження мають бути спрямовані на інституціоналізацію цих моделей у національні стандарти фізичного виховання для забезпечення довгострокової стійкості результатів.

Список використаних джерел і літератури:

Цибанюк, О. О. (2022). Фізичне виховання та фізична активність як основна тема документів ООН. *Теоретичні основи педагогіки й сучасні аспекти виховання*. Матеріали наук.-практ. конф. (Хмельницький, 13–14 трав. 2022 р.). (с. 13). Херсон: Видавництво «Молодий вчений». [in Ukrainian]

Actions for peace. Annual Report 2024. (2024). Retrieved from https://back.avsi.org/uploads/AVSI-Annual-Report-2024-English.pdf?_gl=1*7ogmah*_gcl_au*MTk2OTQ1MDc1NS4xNzc4MDgwMTEy [in English]

Helping Refugee Youth Heal Through Sport. (n/d). Retrieved from <https://righttoplay.org.uk/en-gb/national-offices/national-office-uk/whats-new/helping-refugee-youth-heal-through-sport/> [in English]

Latimer, K., Larok, R., Nyeko, J. P., Murungi, L., Luwangula, R., Lukungu, B., Carrin, J.,

Nannungi, R., Comboni, D. O., Kalule, E. N., Rosenbaum, S., & Vancampfort, D. (2025). A sport-for-protection program reduces anxiety and depression in youth affected by displacement: A randomized controlled trial of the Game Connect program in Uganda. *J Affect Disord*, 1;376, 84–91. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.02.001> [in English]

Latimer, K., Larok, R., Nyeko, J. P., Lukungu, B., Rosenbaum, S., Murungi, L., Nannungi, R., Carrin, J., Kalule, E. N., Luwangula, R., & Vancampfort, D. (2025). A sport-for-protection program reduces suicidal ideation in youth affected by displacement: a secondary analysis of the Game Connect trial in Uganda. *Front. Psychiatry*, 16, art. 1569793. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2025.1569793> [in English]

We carry out development cooperation and humanitarian aid projects in 41 countries, including Italy. (n/d). Retrieved from <https://www.avsi.org/en/what-we-do> [in English]

References:

Tsybaniuk, O. O. (2022). Fizychnе vykhovannia ta fizychna aktyvnist yak osnovna tema dokumentiv OON [Physical Education and Physical Activity as a Core Theme of UN Documents]. *Teoretychni osnovy pedahohiky i suchasni aspekty vykhovannia – Theoretical Foundations of Pedagogy and Modern Aspects of Education*. Proceedings of the scientific and practical conference (Khmelnitskyi, May 13–14, 2022). (pp. 13). Kherson: Vydavnytstvo «Molodyi vchenyi». [in Ukrainian].

Actions for peace. Annual Report 2024. (2024). Retrieved from https://back.avsi.org/uploads/AVSI-Annual-Report-2024-English.pdf?gl=1*7ogmah*_gcl_au*MTk2OTQ1MDc1NS4xNzc4MDgwMTEy [in English]

Helping Refugee Youth Heal Through Sport. (n/d). Retrieved from <https://righttoplay.org.uk/en-gb/national-offices/national-office-uk/whats-new/helping-refugee-youth-heal-through-sport/> [in English]

Latimer, K., Larok, R., Nyeko, J. P., Murungi, L., Luwangula, R., Lukungu, B., Carrin, J., Nannungi, R., Comboni, D. O., Kalule, E. N., Rosenbaum, S., & Vancampfort, D. (2025). A sport-for-protection program reduces anxiety and depression in youth affected by displacement: A randomized controlled trial of the Game Connect program in Uganda. *Journal of Affective Disorders*, 1;376, 84–91. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2025.02.001> [in English]

Latimer, K., Larok, R., Nyeko, J. P., Lukungu, B., Rosenbaum, S., Murungi, L., Nannungi, R., Carrin, J., Kalule, E. N., Luwangula, R., & Vancampfort, D. (2025). A sport-for-protection program reduces suicidal ideation in youth affected by displacement: a secondary analysis of the Game Connect trial in Uganda. *Front. Psychiatry*, 16, art. 1569793. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2025.1569793> [in English]

We carry out development cooperation and humanitarian aid projects in 41 countries, including Italy. (n/d). Retrieved from <https://www.avsi.org/en/what-we-do> [in English]

Дата надходження статті / Article received: «28» січня / January 2026

Стаття прийнята до друку після рецензування / Accepted for publication: «20» березня / March 2026

Дата публікації (оприлюднення) статті / Date of publication: «29» травня / May 2026

Дарійчук Сергій – доцент кафедри теорії та методики фізичної культури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кандидат педагогічних наук, доцент

Dariichuk Sergiy – Assistant Professor of the Department of Theory and Methods of Physical Culture of Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії /

This is an open access article distributed under the terms of the License

Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International

Цитуйте цю статтю як:

Дарійчук, С. (2026). Інтеграція фізичної активності та психосоціальної підтримки в сучасний освітній простір: аналіз ефективності міжнародної програми «Game Connect». *Педагогічний дискурс*, 39, 35–42. [doi: 10.31475/ped.dys.2026.39.05](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2026.39.05).

Cite this article as:

Dariichuk, S. (2026). Integration of Physical Activity and Psychosocial Support into the Modern Educational Space: an Analysis of the International «Game Connect» Program Effectiveness. *Pedagogical Discourse*, 39, 35–42. [doi: 10.31475/ped.dys.2026.39.05](https://doi.org/10.31475/ped.dys.2026.39.05).